

บทที่ 1

บทนำ

สภาพปัญหา

สมาคมเอเชียใต้เพื่อความร่วมมือในภูมิภาค (South Asian Association for Regional Cooperation : SAARC) ได้รับการก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ.1985 เมื่อได้มีการลงนามในกฎบัตร (Charter) รวมทั้งออกปฏิญญาตัดกกา (Dhaka Declaration) โดยประมุข และหัวหน้ารัฐบาลที่เข้าร่วมประชุมสุดยอดครั้งแรก ณ. กรุงดกกา ประเทศบังคลาเทศ ซึ่งได้แก่ประธานาธิบดีฮุสเซน โมฮัมหมัด เออร์ชาด (Hussain Mohammad Erchad) แห่งบังคลาเทศ สมเด็จพระราชาธิบดี จิกเม ซิงห์ ริงจุก (Jigme Singhe Wangchuk) แห่งภูฏาน สมเด็จพระราชาธิบดีทริเรนทรา บีร์ บิแกรม ชาห์ เดฟ (Birendra Bir Bikram Shah Dev) แห่งเนปาล นายกรัฐมนตรีราจีฟ คานธี (Rajiv Gandhi) แห่งอินเดีย ประธานาธิบดีเซีย-ฮุค-ฮัก (Zia-Ul-Huq) แห่งปากีสถานประธานาธิบดีจูเนิส ริชาร์ด ชยาวารีเดเน (Junius Richard Jayewardene) แห่งศรีลังกา ประธานาธิบดีไมมูน อับดุล เกยูม (Maumoon Abdul Gayoom) แห่งมัลดีฟส์ เพื่อรับรองการจัดตั้ง SAARC อย่างเป็นทางการ ซึ่งก่อนหน้านั้นมีชื่อว่า South Asian Regional Cooperation หรือ SARC * กลุ่มความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียใต้นี้กำเนิดขึ้นโดยความคิดริเริ่มของอดีตประธานาธิบดีราห์มานแห่งบังคลาเทศ และเรียกร้องให้มีการจัดประชุมสุดยอดของกลุ่มประเทศเอเชียใต้ทั้ง 6 ประเทศ ขึ้นในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1980 เนื้อหาจกหมายของเขาที่ถึงบรรดาผู้นำอื่นๆ ในเอเชียใต้ได้ย้าให้ เห็นถึงความสำคัญของการสร้างบรรยากาศของความกลมกลืนกันในระดับภูมิภาคและความจำเป็นที่

* สมเด็จพระราชาธิบดี ทิเรนทรา บีร์ บิแกรม ชาห์ เดฟ แห่งเนปาลได้เสนอ ขวรมณูญของ SAARC ต่อที่ประชุมสุดยอดของสมาคมเอเชียใต้เพื่อความร่วมมือระดับภูมิภาค ครั้งแรก ในวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ.1985 ณ. ตึกรัฐสภาแห่งชาติบังคลาเทศ โดยขอเพิ่มคำว่า ASSOCIATION เข้าไปอีกคำหนึ่งและให้ เรียกชื่อว่า SAARC ซึ่งในที่ประชุมได้มีมติเป็นเอกฉันท์ ยอมรับขวรมณูญของ SAARC ตามที่สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งเนปาลเสนอ

รับส่วนในการดำเนินการให้มีการจัดตั้งองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคระหว่างประเทศในเอเชียใต้ขึ้น (Pramod Kumar Mishra 1982: 213) ประธานาธิบดีวาทะพยานได้พูดเป็นนัยยะสำคัญว่า ความร่วมมือในเอเชียใต้อาจจะได้นำเอาประสบการณ์ของสมาคมอาเซียนมาเป็นแม่แบบ (The Model of Asean) เนื่องจากต้องการเรียนรู้ประสบการณ์ความสำเร็จของสมาคมอาเซียน (S.D. Muni 1985: 395)

การขาดช่องทางการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างประเทศภายในภูมิภาคเอเชียใต้ รวมทั้งการขาดกลไกในการควบคุมความขัดแย้งภายในภูมิภาคที่พอเพียง โดยเฉพาะปัญหาความขัดแย้งซึ่งสืบเนื่องจากรวดทางการเมืองของลัทธิอาณานิคมที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งทางเชื้อชาติ ศาสนา และปัญหาชนกลุ่มน้อย รวมทั้งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการที่รัฐเอกราชใหม่ที่เพิ่งพ้นจากสภาพอาณานิคมในอนุทวีปต้องการเสริมสร้างและพัฒนาเอกลักษณ์ของชาติให้คงอยู่ และการดิ้นรนแสวงหาความมั่นคงปลอดภัยแห่งชาติ (K. Raman Pillai 1990: 168-169) ปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวนี้ได้ทำให้บรรยากาศทางการเมืองภายในภูมิภาคเอเชียใต้เต็มไปด้วยปัญหาความยุ่งยาก และความขัดแย้ง รวมทั้งความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ดังที่นางคานธี อดีตนายกรัฐมนตรีของอินเดียได้เคยกล่าวถึงภูมิภาคเอเชียใต้ว่า "เป็นภูมิภาคที่มีแต่ความยุ่งยาก" (Imtiaz H. Bokhari 1985: 378) บรรดาผู้นำของประเทศต่างๆ ในเอเชียใต้ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสถาปนารอบแนวความคิดที่ว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคขึ้นเพื่อให้เป็นกลไกที่สำคัญในการเพิ่มพูนช่องทางการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างประเทศภายในภูมิภาคเดียวกัน และเสริมสร้างบรรยากาศทางการเมืองที่เป็นมิตรไมตรีกัน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงภายในภูมิภาคขึ้น มูลเหตุและแรงจูงใจในการสถาปนาความร่วมมือในกรอบ SAARC พอดีจะประมวลออกเป็นข้อๆ ได้ดังนี้ คือ

1. ภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกต่างก็ได้มีการสถาปนาองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคขึ้นเพื่อการปรึกษาหารือในระดับภูมิภาค (Consultations on a Regional Basis) เกี่ยวกับเรื่องที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งการสถาปนาความร่วมมือกันทางด้านวัฒนธรรม และต่างก็ได้รับประโยชน์อย่างค่อนเนื่องจากความร่วมมือดังกล่าว อาทิ ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community-EEC) ตลาดร่วมแห่งอเมริกากลาง (The Central American Common Market-CACM) สมาคมการค้าเสรีแห่งลาตินอเมริกา (The Latin American Free Trade Association-LAFTA) ประชาคมเศรษฐกิจเพื่อรัฐแอฟริกาตะวันตก (The Economic Community for West Africa States-ECOWAS) และ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of South East Asian Nations-ASEAN) เป็นต้น

สำหรับประชาคมเศรษฐกิจยุโรปนั้นถือได้ว่าเป็นแบบอย่างที่ดีแสดงให้เห็นถึงระบบของความร่วมมือระดับภูมิภาคที่ครอบคลุมสาขาความร่วมมือหลายด้าน ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาอย่างค่อยเป็นค่อยไป การบูรณาการทางด้านเศรษฐกิจของยุโรปตะวันตก ทำให้ภูมิภาคนี้เป็นภูมิภาคหนึ่งที่มีอำนาจเข้มแข็งที่สุดในโลก และระบบความร่วมมือในระดับภูมิภาคนี้ได้ทำให้เศรษฐกิจของยุโรปตะวันตกฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว บรรดาประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายในโลกที่ 3 ต่างก็ถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินการจัดตั้งองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคขึ้น เพื่อการพัฒนาและบูรณาการที่นำไปสู่การเป็นสหภาพศุลกากรในระดับภูมิภาค โดยสถาปนาความร่วมมือกันทั้งทางด้านวิชาการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งวัฒนธรรม เพื่อเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ดังนั้นบรรดาผู้นำของเอเชียใต้จึงเห็นความสำคัญของการสถาปนาความร่วมมือระดับภูมิภาคในกรอบ SAARC ขึ้น

2. เอเชียใต้เป็นภูมิภาคหนึ่งที่มีความยากจนมากที่สุดในโลก บรรดาประเทศต่างๆ ภายในภูมิภาคต่างก็พยายามแก้ไขปัญหาค่าความยากจนนั้น แต่ความพยายามเหล่านี้ก็ไม่มีเพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาค่าความยากจนภายในภูมิภาคได้โดยลำพังแต่ประเทศเดียว แม้ว่าจะได้มีการเร่งระดมความพยายามในการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม นอกจากนี้ นโยบายทางด้านการค้าและความช่วยเหลือที่มาจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ก็ประสบกับความล้มเหลวในการตอบสนองความต้องการของการพัฒนาที่นำไปสู่ความเจริญทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในบริบทของเศรษฐกิจโลกที่มีภาวะตกต่ำ รวมทั้งวิกฤตการณ์ปัญหาหนี้สินระหว่างประเทศด้วยแล้ว สภาวะทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียใต้จึงมีสภาพเลื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัด สินค้าส่งออกจากกลุ่มประเทศเหล่านี้ก็มีปริมาณน้อยมาก ดังนั้นหากสามารถสถาปนาความร่วมมือในระดับภูมิภาคขึ้น ย่อมสามารถช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดสรรและใช้ทรัพยากรธรรมชาติภายในภูมิภาคที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อสร้างความเจริญทางด้านอุตสาหกรรม และการเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้นทางเศรษฐกิจ โดยการขยายการค้าภายในภูมิภาคขึ้นอีกโสดหนึ่งด้วย

3. ความร่วมมือในกรอบ SAARC จะช่วยเสริมฐานะ และอำนาจการต่อรองของประเทศฝ่ายใต้ในการเจรจาเหนือ-ใต้ (North-South Negotiation) ความร่วมมือระหว่างประเทศใต้-ใต้ในระดับโลก จะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีอำนาจต่อรองได้มากขึ้น ถ้าความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายจะบรรลุผลสำเร็จเสียก่อนในระดับภูมิภาคเป็นเบื้องต้น

ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและวิชาการในระดับภูมิภาค ในปัจจุบันนี้ได้รับการยอมรับจากประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญในการพัฒนาและสร้างความจำเริญทางเศรษฐกิจ ภายใต้โครงการของแนวความคิดที่ว่าด้วยความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Cooperation Among The Developing Countries-ECDC) และความร่วมมือทางวิชาการ (Technical Cooperation Among The Developing Countries-TCDC) ระหว่างประเทศกำลังพัฒนา ภายใต้การสนับสนุนของ UNCTAD (ดูรายละเอียดได้ในภาคผนวกที่ ๘)

4. มีการคาดหมายกันว่า ความร่วมมือระดับภูมิภาคในเอเชียใต้ จะทำให้กลุ่มนี้มีพลังอำนาจ และเป็นที่น่าสนใจมากขึ้นในที่ประชุมระหว่างประเทศ ตัวอย่างเช่น ในสหประชาชาติ กลุ่มประเทศเอเชียใต้นั้นถือได้ว่าเป็นกลุ่มประเทศที่สามารถผลักดันต่อกระบวนการตัดสินใจของสหประชาชาติในหลายประเด็นปัญหา ดังนั้นจึงเชื่อกันว่ากลุ่มประเทศในเอเชียใต้จะสามารถแสดงบทบาทที่มีความสำคัญยิ่งในเวทีการเมืองระหว่างประเทศได้ ก็ต่อเมื่อได้มีการสถาปนาความร่วมมือระดับภูมิภาคขึ้นเป็นสถาบันที่มีการดำเนินการปรึกษาหารือและประสานงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเสียก่อน

5. ความร่วมมือระดับภูมิภาคในเอเชียใต้ อาจเป็นกลไกที่นำไปสู่การลดปัญหาความขัดแย้งภายในภูมิภาคได้ ซึ่งจะนำไปสู่การลดงบประมาณทางการทหารของประเทศในภูมิภาค สภาพการณ์ดังกล่าวนี้จะอำนวยความสะดวกให้มีการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด และงบประมาณด้านป้องกันประเทศภายในภูมิภาคไปใช้ในการพัฒนาโครงการต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

6. ถ้าประเทศต่างๆ ภายในภูมิภาคเอเชียใต้สามารถพัฒนาโครงการลงทุนร่วมกัน (Joint Venture Programmes) และประสบความสำเร็จในการระดมความรู้ทางวิชาการและความรู้ภาคปฏิบัติเพื่อประโยชน์ร่วมกันแล้ว บทบาทของบรรษัทข้ามชาติ (Transnational Corporations) ที่มีอิทธิพลครอบงำอยู่ในภูมิภาคนี้ก็จะถูกจำกัดบทบาทลงได้ เป็นอย่างมาก

7. ในภูมิภาคเอเชียใต้ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสภาวะแวดล้อม (Ecosystem) หลายระบบหรืออย่างน้อยก็หนึ่งระบบ ซึ่งรัฐสมาชิกภายในกรอบ SAARC ทั้งหมดสามารถมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เหล่านี้ Ecosystem ที่สำคัญ 2 ระบบ ได้แก่ (1) ระบบแหล่งน้ำแห่งเทือกเขาหิมาลัย (Himalayan Water System) (2) ระบบมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean System) ทั้ง 2 ระบบนี้ ถือได้ว่าเป็นแหล่งสำรองของทรัพยากรธรรมชาติที่มี

คุณค่าและวิจักษณ์มหาศาลในโครงการความร่วมมือดังกล่าวนี้ บังคลาเทศ ภูฏาน เนปาล ปากีสถาน และอินเดีย ควรที่จะได้มีการแสดงบทบาทที่สำคัญในการแสวงหาประโยชน์ร่วมกันจากแหล่งทรัพยากรแห่ง เทือกเขาหิมาลัย ในขณะที่มีลคิฟได้ ศรีกังลา อินเดีย บังคลาเทศ และปากีสถาน อาจสถาปนาความร่วมมือโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันจากแหล่งทรัพยากรในมหาสมุทรอินเดีย

ในช่วงขั้นเตรียมการสถาปนา SAARC นั้น อินเดียเกรงว่าผลของการประชุมสุดยอดที่ริเริ่มโดยผู้นำของบังคลาเทศครั้งนี้ จะนำไปสู่การจัดตั้งองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาคขึ้นและจะทำให้ฐานะของอินเดียยุ่งยาก เนื่องจากประเทศเล็ก ๆ ที่มีพรมแดนติดกับอินเดียจะใช้องค์การความร่วมมือดังกล่าวเป็นที่กีดกันร่วมกันต่ออินเดีย โดยเฉพาะปัญหาข้อขัดแย้งในระดับภูมิภาคซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์สูงสุดของอินเดีย ความพยายามของบังคลาเทศที่ตั้ง เนปาลมาเป็นพวกในปัญหาข้อขัดแย้งในการแบ่งสรรประโยชน์จากแม่น้ำคงคากับอินเดียถูกมองว่าเป็นการใช้แรงกดดันร่วมกันของประเทศเล็กที่มีพรมแดนติดกับอินเดีย แต่ถึงอย่างไรก็ดี อินเดียก็ไม่ได้ปฏิเสธข้อเสนอของประธานาธิบดีราห์มาน เนื่องจากความคิดในการจัดตั้งองค์การความร่วมมือในระดับภูมิภาคโดยตัวของมันเองนับได้ว่าเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์และจะเป็นประโยชน์ต่ออินเดียในการดำเนินนโยบายต่อภูมิภาคเอเชียใต้อีกด้วย หรืออีกนัยหนึ่งถ้าอินเดียปฏิเสธข้อเสนอนี้ก็เป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับบังคลาเทศในการก้าวเดินต่อไปบนวิถีทางของความร่วมมือในระดับภูมิภาคโดยปราศจากอินเดียและจะก่อให้เกิดผลเสียต่ออินเดีย เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านของอินเดียอาจใช้อองค์การความร่วมมือนี้เป็นเครื่องมือเพื่อรวมกลุ่มต่อต้านอินเดีย (Mohammed Ayooop 1985: 457) ในที่สุดอินเดียจะถูกโดดเดี่ยวแต่เพียงลำพังในภูมิภาค โดยเฉพาะเมื่อมีการพูดถึงปัญหาที่สำคัญๆ เช่น มหาสมุทรอินเดีย ปัญหาแกมพูชา และ ปัญหาอัฟกานิสถาน ดังนั้นอินเดียจึงแสดงออกด้วยความระมัดระวังในการตอบสนองข้อเสนอนี้

ทางด้านปากีสถานก็มีท่าทีที่ระมัดระวังต่อข้อเสนอของประธานาธิบดีราห์มานเหมือนกับอินเดีย กล่าวคือ ปากีสถาน เกรงว่าความร่วมมือในระดับภูมิภาคใดๆ ก็ตามจะทำให้อินเดียมีความชอบธรรมในการครอบงำภูมิภาคเอเชียใต้ทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ความแคลงใจกันระหว่างประธานาธิบดีเซีย อูล-ฮัคกับประธานาธิบดีคาร์เตอร์ ในข้อเสนอที่ให้มีการจัดตั้งองค์การความร่วมมือที่เน้นด้านปัญหาความมั่นคง เพื่อตอบโต้การที่สหภาพโซเวียตเข้ายึดครองอัฟกานิสถาน ได้้นำไปสู่ความสงสัยในเจตนารมณ์ของผู้นำบังคลาเทศที่มีสหรัฐอยู่เบื้องหลัง ปากีสถานมองว่าเบื้องหลังข้อเสนอของผู้นำบังคลาเทศเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับอินเดีย

ในการเข้าครอบงำและมีอิทธิพลเหนือดินแดนเอเชียใต้ซึ่งจะทำให้ปากีสถานสูญเสียจุดยืนทางการเมือง รวมทั้งเอกลักษณ์ของชาติควาขัดแย้งระหว่างอินเดียและปากีสถานยังไม่ได้รับการแก้ไข ด้วยเหตุนี้ปากีสถานไม่เต็มใจที่จะเข้าร่วมในองค์การความร่วมมือที่อินเดียอยู่ด้วย (S.D. Muni 1985: 396)

การคงอยู่ของประเทศที่มีอำนาจสูงสุด 2 ประเทศและเป็นปฏิปักษ์ต่อกันในภูมิภาคเอเชียใต้ทำให้ความหวังของการก่อรูปความร่วมมือในระดับภูมิภาคที่ให้ความสำคัญต่อปัญหาความมั่นคงต้องชงกั้น แต่ในที่สุดปัญหาต่างๆ เหล่านี้ก็สามารถหาข้อสรุปได้โดยผ่านกระบวนการการทูตแบบเจียบ หรือไม่เป็นทางการกล่าวคือ ในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ค.ศ.1980 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ศาสตราจารย์แฮมซูล ฮัค (Shamsul Huq) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของบังคลาเทศในช่วงนั้นได้ประชุมปรึกษาหารือกันถึงข้อเสนอของบังคลาเทศกับบรรดารัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศของประเทศเอเชียใต้ ซึ่งก็ได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดี จนกระทั่งถึงเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1980 ศาสตราจารย์แฮมซูล ฮัค จึงได้มีหนังสือไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ ซึ่งเป็นร่างเอกสารการทำงานของบังคลาเทศ (Bangladesh Working Paper) โดยเรียกร้องให้ส่งเสริมบรรยากาศของความไว้วางใจและความเชื่อมั่นเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในทางการเมือง รวมทั้งได้มีการทดลองเสนอกรอบแนวคิดในการจัดตั้งองค์การความร่วมมือในระดับภูมิภาค โดยกำหนดให้มีความร่วมมือออกเป็น 11 สาขา

ภายหลังจากที่ข้อเสนอของบังคลาเทศได้รับความเห็นชอบในหลักการแล้วจึงได้มีการตกลงให้จัดการประชุมระดับปลัดกระทรวงการต่างประเทศขึ้นเป็นครั้งแรก ณ กรุงโคลัมโบ ระหว่างวันที่ 21-24 เมษายน ค.ศ.1981 การประชุมครั้งนั้นนับได้ว่าเป็นการประชุมครั้งแรกในกรอบของภูมิภาคเอเชียใต้ ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทั้ง 7 ประเทศได้แสดงออกถึงความตั้งใจและเจตจำนงตอกันว่าความร่วมมือส่วนภูมิภาคเอเชียใต้เป็นเรื่องที่จำเป็น ดังนั้นการประชุมครั้งนี้จึงเป็นก้าวแรกที่นำไปสู่ความเป็นเอกภาพในภูมิภาคเอเชียใต้และได้นำไปสู่การสถาปนา "ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือ ส่วนภูมิภาคเอเชียใต้" (South Asian Regional Cooperation-SARC Declaration) หรือที่รู้จักกันดีว่า Delhi Declaration on South Asian Regional Co-operation ขึ้นในปี ค.ศ.1983 เพื่อกำหนดโครงสร้างสถาบัน และสาขาความร่วมมือในระดับภูมิภาค (หนังสือสถานเอกอัครราชทูตไทย กรุงตักกา ประเทศบังคลาเทศ 2528: 1-2) โดยกำหนดขอบข่ายความร่วมมือภายในใต้

โครงการปฏิบัติการร่วมไว้วัน 9 ลายาด้วยกัน ได้แก่ การเกษตร การพัฒนาชนบท การอุดมศึกษา-
 วิทยา การโทรคมนาคม การขนส่ง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสาธารณสุขและประชากร
 การไปรษณีย์ การกีฬาศิลปะและวัฒนธรรม โดยกำหนดให้แต่ละประเทศสมาชิกรับมอบหมายให้ เป็น
 ผู้ประสานงานของกลุ่มในแต่ละสาขาของความร่วมมือและได้มีการตกลงให้ถือหลักการว่า การ
 ตัดสินใจของสมาคม เอเชียใต้ เพื่อความร่วมมือระดับภูมิภาคให้ยึดหลักเอกฉันท์ และตัดเรื่องปัญหา
 การเมืองสองฝ่ายที่มีความขัดแย้งกันออกจากการพิจารณาของสมาคม

เท่าที่ผ่านมามีอินเดียพยายามทำตัวเป็นผู้นำแห่งภูมิภาคโดยดำเนินนโยบายต่างประเทศที่
 แสดงออกถึงความก้าวร้าวและมีลักษณะของการแทรกแซง เป็นเหตุให้อินเดียประสบกับความเสื่อม
 เสถียรภาพ เชื่อถือ และได้สร้างความหวาดระแวงในสายตาของประเทศเพื่อนบ้านเป็นอย่างมาก
 ซึ่งถือได้ว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาความร่วมมือในระดับภูมิภาคของ SAARC
 ทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจนับตั้งแต่อินเดียสั่งปิดด่านศุลกากร 13 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ตลอดแนว
 พรมแดน 1,750 กิโลเมตร เพื่อตอบโต้ต่อเนปาลที่ดำเนินนโยบายเป็นอิสระจากอินเดีย รวมทั้ง
 การที่เนปาลได้สั่งซื้ออาวุธจากจีนในต้นเดือน มิถุนายน ค.ศ.1989 ที่ผ่านมา ซึ่งอินเดียแสดงออก
 ถึงความไม่พอใจและได้กดดันให้เนปาลยอมรับเงื่อนไขสนธิสัญญาการค้า และการผ่านแดนฉบับใหม่
 ซึ่งอินเดียเป็นผู้กำหนดในขณะที่เนปาลมีความเห็นแตกต่างกับอินเดีย ในกรณีของศรีลังกา การ
 ดำเนินนโยบายที่เปลี่ยนแปลงของอินเดียในการให้การสนับสนุนขบวนการแบ่งแยกดินแดนพยัคฆ์
 อีแลม (The Liberation Tigers of Tamil Eelam) ทั้งทางด้านอาวุธและการเป็นฐานที่ตั้งอย่างลับๆ
 ในรัฐทมิฬนาฑูทางตอนใต้ของอินเดีย ความรู้สึกที่สงสัยในท่าทีของ
 อินเดียได้สืบเนื่องต่อมาอีกภายหลังจากที่อินเดียได้ส่งกองกำลังรักษาสันติภาพของอินเดีย
 (Indian Peace-Keeping Force-IPKF) จำนวน 70,000 คน ที่เข้าไปปลดอาวุธขบวนการ
 แบ่งแยกดินแดนพยัคฆ์อีแลม และควบคุมสถานการณ์ในพื้นที่ที่มีความรุนแรงให้อยู่ในความสงบ
 อินเดียชะลอการถอนทหารเรื่อยมา เนื่องจากความหวาดเกรงว่า การถอนทหารจะทำให้เกิดช่อง
 ว่างแห่งอำนาจขึ้นในภูมิภาคนี้ ทำให้ผู้นำศรีลังกาสงสัยในวัตถุประสงค์ของภารกิจครั้งนี้ของอินเดีย
 เป็นยิ่งนักและได้ปฏิเสธที่จะเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมสุดยอดของ SAARC ครั้งที่ 5 ขึ้น
 ตามหมายกำหนดการเดิมที่กำหนดไว้ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1989 คราวนี้ที่ยังมีกองทหาร
 ต่างชาติอยู่ในศรีลังกา โดยตกลงให้มัลดีฟส์เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งนี้แทน ปัญหานี้ได้รุนแรง
 ขึ้นอีกถึงขั้นรัฐมนตรีต่างประเทศของศรีลังกาจะไม่เข้าไปประชุมสุดยอดครั้งนี้ ถ้าอินเดียไม่ปฏิบัติ
 ตามสัญญาในการถอนทหารออกจากศรีลังกาตามสัญญาที่สิ้นสุดลงในวันที่ 29 กรกฎาคม ค.ศ.1989

สำหรับบังคลาเทศก็เฉกเช่นเดียวกัน มีความรู้สึกที่ไม่ค่อยไว้วางใจในท่าทีของอินเดียเท่าใดนัก โดยเฉพาะปัญหาการแบ่งแยกและการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำคงคา และการที่อินเดียไม่ยอมโอนดินแดนฉนวน "Tin Bigha Corridor" คืนให้กับบังคลาเทศดังที่เคยตกลงไว้ในปี ค.ศ.1974 รวมทั้งปัญหาการเรียกร้องสิทธิอธิปไตยเหนือเกาะ "Talpatti Island" หรือ "New Moor" ในบริเวณอ่าวเบงกอล ตลอดจนปัญหาการกำหนดทะเลอาณาเขตระหว่าง 2 ประเทศนี้ซึ่งก็ยังไม่สามารถยุติปัญหานี้ได้

สำหรับปากีสถานเผชิญหน้ากับอินเดียมากกว่าประเทศใดในบรรดาประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมด เนื่องจากการที่มีพรมแดนติดต่อกันโดยเฉพาะในรัฐปันจาบ และรัฐฉิมมูแคชเมียร์ ซึ่งเป็นพรมแดนที่ล่อแหลมที่ทำให้ประเทศทั้งสองต้องเผชิญหน้ากันอยู่เนืองๆ เนื่องจากอินเดียเชื่อว่าปากีสถานให้การสนับสนุนขบวนการก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดนในรัฐทั้ง 2 ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองเต็มไปด้วยความขัดแย้งและความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะความวุ่นวายในรัฐแคชเมียร์ของอินเดียที่เกิดขึ้น ในเดือนมกราคม ค.ศ.1990 ได้กลายเป็นชนวนให้อินเดียและปากีสถานต้องเผชิญหน้ากันทางทหารจนลุกลามเกือบจะกลายเป็นสงครามระหว่างอินเดียและปากีสถานจนเป็นที่หวั่นวิตกกันโดยทั่วไปว่า ความขัดแย้งครั้งนี้จะนำไปสู่วิกฤตการณ์ของการเผชิญหน้ากันด้วยอาวุธนิวเคลียร์ครั้งใหม่ (Neonuclear Crisis) เพราะทั้งสองประเทศต่างก็มีอาวุธนิวเคลียร์อยู่ในการครอบครอง และนับเป็นปรากฏการณ์ครั้งแรกที่มีได้เป็นการเผชิญหน้าระหว่างมหาอำนาจนิวเคลียร์นับตั้งแต่ ค.ศ.1945 เป็นต้นมา (ปรีชา พงศ์ทองคำ 2534 : 280)

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ ภายใต้กรอบความร่วมมือของ SAARC เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่น และเต็มไปด้วยความขัดแย้ง เพราะมีลักษณะของการครอบงำแบบแฝงอยู่ในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของอินเดียจนทำให้ประเทศเพื่อนบ้านของอินเดียเกิดความรู้สึกที่สงสัย ไม่ไว้วางใจอินเดียมากขึ้น

ความสำคัญของปัญหา

(1) ความสำคัญทางด้านประชากรและความยากจน

SAARC เป็นองค์การความร่วมมือส่วนภูมิภาคที่ใหญ่ที่สุดในแง่ของจำนวนประชากร (1 ใน 5 ของประชากรโลก) และยากจนที่สุด 1 ใน 2 ของคนจนของโลก กล่าวคือ ทั้งภูมิภาคมีประชากรรวมทั้งสิ้นเป็นจำนวนถึงหนึ่งพันล้านคนเศษ หรือ 20% ของประชากรโลกซึ่ง

คำนวณในกลางปี ค.ศ.1991 มีจำนวนถึง 5,384 ล้านคน (The Population Reference Bureau Inc, 1991) คำนวณชีวิตอยู่บนพื้นที่เพียง 3.3% ของพื้นที่โลก ทำให้เป็นภูมิภาคหนึ่งที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดในโลก โดยมีอินเดียซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดทั้งด้านจำนวนประชากรพื้นที่ และขีดความสามารถในด้านอุตสาหกรรม ซึ่งรายรอบไปด้วยประเทศเพื่อนบ้านทั้ง 6 ที่มีพรมแดนติดต่อกับอินเดีย นอกจากนี้ ยังจัดได้ว่าเป็นภูมิภาคที่มีรายได้ประชาชาติเฉลี่ยตัวหัวอยู่ในระดับต่ำสุด ดังที่ สมเด็จพระราชาธิบดี จิกเม ซิงห์ วังจุก แห่งภูฏานได้ตรัสไว้ในการประชุมสุดยอดของ SAARC ครั้งที่ 1 ณ กรุงดกกา ประเทศบังคลาเทศ ในปี ค.ศ.1985 ความว่า "...เรามีประชากรถึง หนึ่งพันล้านคนเศษที่มีรายได้ประชาชาติรวมโดยเฉลี่ยแล้วน้อยกว่า 1 ใน 10 ของรายได้ประชาชาติรวมทั้งโลก ในขณะที่อัตราการความเจริญทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสวนทางกับอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรที่มีอัตราสูง และประชากรเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดดำรงชีวิตอยู่อย่างอัตคัด..." (SAARC Secretariat 1987: 10) นอกจากนี้กลุ่มประเทศ SAARC ล้วนก็ประสบกับปัญหา การขาดดุลการค้า และหนี้สินกับต่างประเทศ จึงอาจกล่าวได้ว่าลักษณะร่วมที่มีเหมือนกัน คือ ปัญหาความยากจน (ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 1.1)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.1 ตัวเลขทางประชากรศาสตร์ของประเทศในกลุ่ม SAARC

ประเทศ	จำนวนประชากร (กลางปี ค.ศ.1991) ล้านคน)	พื้นที่ (ตารางไมล์)	ผลผลิตประชาชาติเบื้องต้น ต่อหัวปี ค.ศ.1989 (เหรียญสหรัฐอเมริกา)
บังคลาเทศ	116.6	55,598	180
อินเดีย	859.2	1,266,595	350
เนปาล	19.6	56,136	170
ปากีสถาน	117.5	310,403	370
ศรีลังกา	17.4	25,332	430
มัลดีฟส์	0.2	115	420
ภูฏาน	0.7	18,147	190

ที่มา : 1991 World Population Data Sheet, Washington D.C. : The Population Reference Bureau Inc., 1991 และ The World Almanac and Book of Facts 1991

(2) ความสำคัญของปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองภายในกลุ่ม SAARC

SAARC เป็นองค์การความร่วมมือในภูมิภาคโดยสมาชิก 7 ประเทศที่มีความแตกต่างกันในระบบการปกครอง (Mohammed Aycop 1985: 542) ซึ่งมีอิทธิพลครอบคลุมประชาชาติที่มีความหลากหลายกันทั้งทางด้าน ศาสนา ภาษา เชื้อชาติ และวัฒนธรรม มากที่สุด * กล่าวคือความแตกต่างกันทางระบบการปกครองภายในประเทศสมาชิกของ SAARC มีตั้งแต่มีระบบ

* โดยเฉพาะอินเดียประเทศเดียวแล้ว มีภาษาราชการถึง 14 ภาษา ภาษาท้องถิ่น 80 ภาษา และภาษารองท้องถิ่น (Subdiarects) ถึง 550 ภาษา มีศาสนาที่สำคัญ ถึง 6 ศาสนา และมีความหลากหลายทางเชื้อชาติมากที่สุด (Imtiaz H. Bokhari 1985: 372)

การปกครองแบบประชาธิปไตยในอินเดีย และศรีลังกา ระบบเผด็จการทหาร (Military Regimes) ในปากีสถานและบังคลาเทศ ** รวมทั้งระบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช (Traditional Monarchy) ในภูฏาน และเนปาล *** ระบบการปกครองแบบรวมอำนาจโดยพรรคเดียวในมัลดีฟส์ (One Authoritarian One-Party State) พัฒนาการทางการเมืองที่เกิดขึ้นภายในของประเทศหนึ่ง จึงส่งผลกระทบต่อข้ามพรมแดนไปสู่อีกประเทศหนึ่ง อาทิเช่น การต่อสู้เพื่อต่อต้านการปกครองระบบเผด็จการทั้งในปากีสถาน และบังคลาเทศมักจะได้รับคามสนับสนุนทางด้านขวัญ และกำลังใจจากมหาชนในอินเดียซึ่งเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ใหญ่ที่สุดในโลก (Alexander I. Chicherov 1984: 1126) นอกจากนี้เมื่อรวมปัจจัยของความหลากหลายทางด้านศาสนา เชื้อชาติ ภาษา และ วัฒนธรรมเข้าด้วยกันแล้ว ยิ่งทำให้ภูมิภาคเอเชียใต้เต็มไปด้วยบรรยากาศของความขัดแย้ง และความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกันของประเทศสมาชิกในกลุ่ม SARRC อาทิเช่น ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวทมิฬ (Tamil) ซึ่งนับถือศาสนาฮินดูและเป็นชนกลุ่มน้อย กับชาวลิงหล (Singhalese) ซึ่งนับถือศาสนาพุทธ และเป็นชนกลุ่มใหญ่ในศรีลังกา ได้กลายเป็นความตึงเครียดระหว่างรัฐบาลศรีลังกา และรัฐบาลอินเดีย เนื่องจากศรีลังกาได้กล่าวหาว่าอินเดียจงใจให้พวกกองโจรแบ่งแยกดินแดนชาวทมิฬใช้บริเวณชายฝั่งโคโรมันเดล (Coromandel) เป็นค่ายฝึกฝนของสมาชิกกองโจรดังกล่าว หรือปัญหาความขัดแย้งระหว่างชาวฮินดูซึ่งเป็นชนส่วนใหญ่ กับชาวมุสลิมซึ่งเป็นชนส่วนน้อยในประเทศ

** ภายหลังจากการสูญเสียชีวิตของนายพล เขีย อุล-ฮัค แห่งปากีสถาน และการประกาศลาออกของประธานาธิบดี ฮุสเซน โมฮัมเหม็ด เออร์ชาด (Hussain Mohammad Erchad) แห่งบังคลาเทศทั้งสองประเทศมีแนวโน้มที่จะจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป โดยฝ่ายทหารยืนยันจะไม่เข้าแทรกแซงทางการเมือง และเห็นด้วยกับการมอบอำนาจทางการเมืองให้แก่รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง

*** ในเนปาลมีแนวโน้มที่จะมีการปฏิรูปการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ภายหลังจากที่สมเด็จพระราชาธิบดีทิเรนทรา ปีร์ บีแกรม ซาร์ เดฟ ได้แก้ไขความตึงเครียดจากความวุ่นวายทางการเมืองที่ทำให้ระบบการเมืองเป็นแบบหลายพรรค ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง และแก้ไขรัฐธรรมนูญ ก่อนที่จะจัดให้มีการเลือกตั้ง และบทบาทของสมเด็จพระราชาธิบดีทิเรนทรา จะถูกเปลี่ยนไปเป็นระบบกษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ

อินเดีย ได้ส่งผลกระทบ และก่อให้เกิดความรู้สึกที่ต่อต้านและเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลอินเดีย ในดินแดนของปากีสถาน และ บังกลาเทศ ซึ่งมีชาวมุสลิมเป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศอีกด้วย เป็นต้น จากสภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้น ภูมิภาคเอเชียใต้จึงถูกจัดไว้ในลำดับความสำคัญในลำดับแรกที่นักยุทธศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศได้คาดหมายว่า ภูมิภาคนี้จะเป็นแหล่งที่มาของความขัดแย้งครั้งใหม่ที่คุกคามสันติภาพของโลก ภายหลังของการสิ้นสุดยุคสงครามเย็น (Cold War)

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะใช้กรอบแนวความคิดที่ว่าด้วย ภารกิจนิยม (Functionalism) ของ David Mitrany และกรอบความคิดของ Johan Galtung ที่ว่าด้วยคุณค่าที่สำคัญ (Core Value) ของมนุษย์เพื่อนำไปสู่การเตรียมการ และหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

David Mitrany ได้เสนอแนวความคิดไว้ในหนังสือชื่อ A Working Peace System, Chicago: Quadrangle, 1966. แนวความคิดที่สำคัญของพวกภารกิจนิยม คือการเน้นความสำคัญของการก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศ หรือการปรับองค์การระหว่างประเทศที่มีอยู่เพื่อการบูรณาการให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเน้นทางด้านสวัสดิการทางสังคมหรือการอยู่ดีกินดี และความร่วมมือทางด้านเทคนิค สำหรับการการจัดตั้งองค์การขึ้นมาเพื่อการบูรณาการนั้น ควรจะเน้นให้ทั้งโครงสร้างและขอบเขตอำนาจขององค์การเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน พวกภารกิจนิยมมีความเชื่อว่าหากมีองค์การในลักษณะนี้เกิดขึ้นและก็จะมีส่วนลดทอนอันเกิดจากการทำงานร่วมกันซึ่งจะส่งผลทำให้สังคมโลกปราศจากสงคราม กล่าวคือ รัฐสมาชิกที่เข้ามาดำเนินการร่วมกันทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจะเกิดความรู้สึกว่าต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการร่วมมือดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เกิดขึ้นโดยในท้ายที่สุดแล้ว ความรู้สึกเช่นนี้จะช่วยขจัดปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐสมาชิกในองค์การ

Johan Galtung มีความเห็นว่าคุณค่าที่สำคัญ (Core Value) ของมนุษย์เพื่อนำไปสู่การเตรียมสถาบัน และหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศนั้น ประกอบไปด้วยปัจจัยที่สำคัญ 5 ประการ คือ

- (1) ความสมดุลทางนิเวศวิทยา (Ecological Balance)
- (2) ความกินดีอยู่ดีในทางเศรษฐกิจ (Economic Well-Being)

- (3) การพัฒนาช่องทางการคมนาคมสื่อสาร (Communication Development)
- (4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)
- (5) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นไปอย่างสันติ (Peaceful Societal Change)

คุณค่าทั้ง 5 ประการนี้ได้มีการหยิบยกมาพูดกันมากขึ้นนับตั้งแต่ ปี ค.ศ.1945 เป็นต้นมา กลุ่มประเทศในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก เริ่มตระหนักถึงผลกระทบในด้านต่างๆ ที่มีต่อกันและกัน รวมทั้งผลประโยชน์ร่วมกันของสังคมมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเสถียรภาพความมั่นคงของแต่ละประเทศ การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจการค้า และความร่วมมือในกิจกรรมหลายประเภททั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และวิชาการ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยการค้าและการร่วมกันในลักษณะของการรวมกลุ่มความร่วมมือระดับภูมิภาค และการประสานนโยบายที่มีเงื่อนไขผูกมัดต่อกัน ซึ่งนำไปสู่ความกระตือรือร้นต่อความร่วมมือเป็นการภายในระหว่างประเทศในอาณานิคมเดียวกัน โดยมีปัจจัยความใกล้เคียงของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผลักดันให้เกิดความร่วมมือในระดับภูมิภาคขึ้น (Geographic Proximity) นอกจากนี้องค์การระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคยังเป็นกลไกที่มีขนาดกระทัดรัด คล่องแคล่ว สำหรับจัดการกับปัญหาข้อพิพาทในภูมิภาค เพราะองค์การในขนาดนี้ย่อมเข้าใจได้ลึกซึ้งถึงมูลเหตุที่แท้จริงจากการที่ได้ติดตามศึกษาข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ (กฤษณา กู้ตลาด 2516: 143-144) ดังนั้นองค์การระหว่างรัฐบาลระดับภูมิภาคจึงกำเนิดขึ้นและแพร่หลายไปอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาค รวมทั้งภูมิภาคเอเชียใต้ซึ่งเป็นภูมิภาคในลำดับหลังๆ ที่เพิ่งจะได้มีการสถาปนารอบแนวความคิดว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคขึ้นในรูปขององค์การระหว่างประเทศ

ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้กำหนดขอบเขตของการศึกษาในพลวัต (DYNAMIC) ของความร่วมมือระดับภูมิภาคของกลุ่มประเทศเอเชียใต้ในกรอบของ SAARC ไว้ในช่วงปี ค.ศ.1980-1990 ซึ่งเป็นระยะของความพยายามในการก่อตั้ง และดำเนินการในระยะต้น เพื่อชี้ให้เห็นลักษณะของความร่วมมือทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ รวมทั้งความขัดแย้งกันภายในระหว่างสมาชิกประเทศของ SAARC ตลอดจนแนวโน้มขององค์การดังกล่าวในอนาคต

สมมติฐานในการศึกษา

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยขอตั้งสมมติฐานดังต่อไปนี้

ประเทศสมาชิกของ SAARC แม้ว่าจะมีความขัดแย้งกันภายในกลุ่มแต่ความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่จะต้องสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจ (Bargaining Power) กับกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจกลุ่มอื่นๆ จะทำให้สมาชิกในกลุ่ม SAARC ร่วมมือกันมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อทราบถึงอุปสรรค และปัญหาความขัดแย้งภายในได้ปรับตัวของความร่วมมือระดับภูมิภาคของประเทศเอเชียใต้ในกรอบของ SAARC

วิธีดำเนินการศึกษา

จะเป็นการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) โดยข้อมูลที่ใช้มี

2 ประเภท คือ

(1) ข้อมูลที่เป็นเอกสารชั้นต้น (Primary Source) ซึ่งได้แก่ คำปราศรัย คำแถลง (Statements) และ เอกสารของทางราชการและของ SAARC ที่ตีพิมพ์แล้ว (Printed Official Papers)

(2) ข้อมูลที่เป็นเอกสารชั้นรอง (Secondary Source) ซึ่งได้แก่ หนังสือ บทความวารสาร ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยจะนำข้อมูลทั้งสองประเภทมาประมวลวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงพรรณนา (Descriptive Analytical Method)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(1) นิสิต นักศึกษา และ กลุ่มบุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับองค์การความร่วมมือระดับภูมิภาค จะได้รับทราบถึงปัญหาความขัดแย้ง และ อุปสรรคของความร่วมมือของกลุ่มประเทศในเอเชียใต้ในกรอบ SAARC

(2) ข้อมูล และความคิดเห็นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อคณะบุคคล ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจของทั้ง SAARC และ ASEAN เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบาย ภายใต้ปรับตัวของแนวโน้มในการเรียกร้องที่เพิ่มขึ้นทุกขณะในการกระชับความสัมพันธ์

และความร่วมมือกันระหว่าง SAARC และ ASEAN ในกรอบของ South-South Cooperation
ภายใต้การสนับสนุนของ UNCTAD

● วิธีการนำเสนอ

การเสนอเรื่องจะแบ่งออกเป็นบทต่างๆ ดังนี้

- บทที่ 1 กล่าวถึงสภาพปัญหา ความสำคัญของปัญหา กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา
ขอบเขตของการศึกษา สมมติฐานในการศึกษา วัตถุประสงค์ในการศึกษา
วิธีดำเนินการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
- บทที่ 2 โครงสร้างการจัดองค์การของ SAARC
- บทที่ 3 ความร่วมมือภายใน SAARC
- บทที่ 4 ความขัดแย้งภายใน SAARC
- บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย